

Սովորաւոյ անխռովութիւնը .

Շատ նշանաւոր և զարմանալի համարուած է Սովորաւոյ սրտին անխռովութիւնը . զոր ոչ յանկարծադէպ պատահար , ոչ զրկանք , ոչ արհամարհանք և ոչ խիստ վարմունք՝ կրցան երբէք խռովել :

Ըստ բազմաց թէպէտ բնութեամբ զայրացկոտ և վայրագ էր այս փիլիսոփայ անձը , բայց իր յարատե ջանիւքը չափաւորելով իր բուռն կրքերը , կրցեր էր յաղթել անձին , և ուղղել զինքը : Յանձներ էր իր բարեկամներուն որ երբ տեսնեն թէ 'ի բարկութիւն պիտի չարժի , իմաց տան իրեն : Նախ և յառաջ մեղմացոյց ձայնին աստիճանը . կամ լաւն ևս ըսել՝ լոնց բոլորովին : Օր մը զայրանալով իր մէկ գերիին դէմ , ըսաւ անոր . « Հիմա քեզի մէկ աղէկ ծեծ մը կը քաշէի , թէ որ բարկացած չըլլայի » : Իր տունը իրեն համար մեծ ասպարէզ մը դարձեր էր համբերութեան վարժելու համար :

Քսանթիպպէ իր կինը շատ ծանր և դժուարին փորձերէ անցուց զինքը , անհեթեթ , կըրօտ և բռնաւոր կենցաղավարութեամբ : Թէպէտ Սովորաւ ըզՔսանթիպպէ դեռ իրեն կնութեան չառած , գիտէր անոր ինչ տեսակ բարուց տէր ըլլալը . սակայն համոզմամբ միտքը դրած էր , որ զանիկայ իրեն կին ընտրելով , և անոր անտանելի վարմունքներուն համբերութեամբ վարժելով , կարենայ ալաւելի խստաբարոյ անձանց հետ անխռով վարուիլ : Ինչպէս յետագայ մէկ քանի դէպքեր պիտի հաւատեն , որ իրաւցնէ կատարելապէս յաջողեր է Սովորաւ այս իր ընտրութեանը մէջ :

Օր մը իր բարեկամներէն մէկը , քովը սեղանի հրաւիրեր էր , և կերակուրի ատեն Քսանթիպպէ ըստ իր սովորութեանը սկսաւ անպատճառ գանգատներ ընել , աղաղակներ փրցնել և մեծաձայն խօսիլ . և ետքը ետքը կատաղու-

թեամբ մին ալ վեր ցատքելով բոլոր սեղանին վրայ եղած պնակները տապալեց : Հրաւիրեալ բարեկամը ափշած չփութած այն աղաղակներէն , այն չփոթութեան միջոց ջանաց որ լռիկ մնիկ ինքը զինքը դռնէն դուրս նետէ : Բայց Սովորաւ իմանալով , բռնեց զբարեկամը ու ըսաւ .

« Մի խռովիր , չե՞ս յիշեր որ անցեալ օրը ես ալ քու քովդ սեղանի գտնուած միջոցս , յանկարծ հաւ մը թռչելով բոլոր սեղանը տակն ու վրայ ըրաւ » :

Սովորաւին այս անխռով կերպը վերջի աստիճանի զայրացուց զկինը :

Օր մին ալ դարձեալ Քսանթիպպէ ծանր կերպով մը նախատելու համար զՍովորաւ , ճամբու վրայ գտնուած ատեննին , յափշտակեց էրկանը կռնակէն անոր վերարկուն և նետեց տիգմի մէջ : Իմաստնոյն բարեկամները խորհուրդ տուին իրեն որ ամենուն առջին գաւազանով վրէժխնդրութիւն ընէ այս բանիս համար իր կնկանը դէմ : « Այս ինքն՝ պատառխանեց Սովորաւ , այր և կին ծեծի եկած՝ ձեզի զուարճութեան տեսարան ըլլան . բայց ես չեմ ուզեր որ դուք 'ի չնորհս իմ վայելէք այս կատակախաղութիւնը » :

Անգամ մին ալ Սովորաւ , կնկանը դժնդակ վարմունքներուն և չարաչար նախատանաց երկայն բտրակ համբերելէն ետեւ , ելաւ տնէն , կինը հանդարտ թողլու համար և նստաւ դռանը չեմին վրայ : Քսանթիպպէ յուռահատելով վերջապէս իր էրկանը անխռովութենէն , ելաւ մոտու իր սենեակը և պատուհանէն այն երկայնամիտ փիլիսոփային կունտ գլխուն վրայ թափեց գիշերային լեցուն փառչը : Տեսնողները մեծաձայն խնտում մը փրցուցին . Սովորաւ ալ խնտաց , և հանդարտօրէն վրայ բերաւ ըսելով .

« Գիտէի ես ալ որ յետ այնչափ ուրոտմանց , հարկաւ պիտի անձրեւէր » :